

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת משה גפני
יעקב אשר
יצחק פינדרוס

1540/25/פ

הצעת חוק-יסוד : לימוד תורה

- לימוד תורה
- לימוד התורה הוא ערך יסודי במורשת העם היהודי.
- עידוד הלימוד
- מדינת ישראל כמדינה יהודית רואה חשיבות עליונה בעידוד לימוד התורה ולומדי התורה, ולעניין זכויותיהם וחובותיהם יראו במי שקיבלו על עצמם להתמסר לתלמוד תורה לתקופה ארוכה כמי שמשרתים שירות משמעותי את מדינת ישראל והעם היהודי.

דברי הסבר

כבר מערש הולדתנו של העם היהודי היה לימוד התורה אבן היסוד לקיומה של האומה. "מימיהן של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם" (יומא, כ"ח, ב'). אפילו בעתות משבר וחורבן היה לימוד התורה מפלט ומקלט לאומה. עם חורבן הבית השני ביקש רבן יוחנן בן זכאי מהקיסר "תן לי יבנה וחכמיה" (גיטין, נ"ו, ב), שכן המשך לימוד התורה היה הערובה לקיומו של העם. לאחר חורבן יהדות אירופה ומוסדות התורה החשובים שבה בשואה, לקחה על עצמה מדינת ישראל לקומם מעפר את לימוד התורה. מאז ומעולם היו ברורים ערכם וחשיבותם של לימוד התורה ולומדי התורה. מוצע לעגן כראוי בחוק-יסוד את החשיבות הרבה והערך הגדול שרואה המדינה בלימוד תורה ואת רצונה לעודד לימוד תורה חוצה מגזרים.

כמו כן, מוצע כי חוק-היסוד יקבע כי מי שיקבלו על עצמם להתמסר ללימוד תורה לתקופה משמעותית ייחשבו כמי שמשרתים שירות משמעותי את מדינת ישראל והעם היהודי, וכי תהיה לך השלכה על זכויותיהם וחובותיהם.

מעבר לעובדה שערכים אלה היו ראויים לעיגון בכל מקרה, הבהרה זו נועדה גם לתת מענה לסוגיה שבית המשפט העליון ביקש מהכנסת להסדיר. בפסק הדין שניתן בבג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פורסם ביום 12 בספטמבר 2017) הוחלט ברוב דעות לבטל את פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, תוך קביעה כי בטלותו תיכנס לתוקף בתוך שנה מיום מתן פסק הדין. בעקבות מערכות הבחירות האחרונות, הוארך מועד כניסת הבטלות לתוקף מספר פעמים, עד ליום 6.7.2021.

משכך, חוק-היסוד נועד גם כדי להבהיר את עמדתה של הכנסת, המעגנת בחוק-יסוד את מדיניותן של כל ממשלות ישראל, ולפיה לאור מרכזיותו של ערך לימוד התורה וחשיבותו כשירות לעם היהודי – מי שמבקש להקדיש עצמו ללימוד תורה לתקופה ממושכת יקבל הכרה בכך לעניין זכויותיו וחובותיו. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת משה גפני וקבוצת חברי הכנסת (פ/183/24).

הצעת החוק זהה לפ/183/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ג בטבת התשפ"ג (16.01.2023)